

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΤΑΞΗ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΓΕΩΛΟΓΙΑ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΝΤΑ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ 8: Η ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- 1. Ποιοι παράγοντες οδήγησαν στον σχηματισμό του ελληνικού χώρου όπως είναι σήμερα;**

Η σύγκρουση της αφρικανικής με την ευρασιατική πλάκα και η ύπαρξη μικροπλάκων όπως του Αιγαίου, της Ανατολίας και της Απουλίας που κινούνται ανεξάρτητα και προκαλούν γεωλογικά φαινόμενα.

- 2. Πως δημιουργούνται οι μικροπλάκες και ποιες υπάρχουν γύρω από τον ελλαδικό χώρο;**

Όταν συγκρούονται δύο μεγάλες λιθοσφαιρικές πλάκες αποκόπτονται από τις άκρες τους μικρότερα τμήματα τα οποία κινούνται ανεξάρτητα προκαλώντας μικροσυγκρούσεις και γεωλογικά φαινόμενα.

Γύρω από την Ελλάδα υπάρχουν οι εξής μικροπλάκες:

Οι μικροπλάκες του Αιγαίου, της Ανατολίας και της Απουλίας που προέρχονται από την ευρασιατική πλάκα.

Επίσης, υπάρχει και η αφρικανική πλάκα η οποία έχει στα ανατολικά της την μικροπλάκα της Αραβίας.

- 3. Ποιος συνδυασμός κινήσεων των λιθοσφαιρικών πλακών έδωσε τη σημερινή εικόνα της Ελλάδας;**

Η μικροπλάκα της Αραβίας κινείται προς τον βορρά και συγκρούεται με την μικροπλάκα της Ανατολίας. Έτσι η μικροπλάκα της Ανατολίας κινείται δυτικά.

Η αφρικανική πλάκα συγκρούεται με την αιγιακή.

Η αραβική μικροπλάκα συγκρούεται με την μικροπλάκα της Ανατολίας.

Η αιγιακή πλάκα συγκρούεται με την μικροπλάκα της Ανατολίας και της Απουλίας.

- 4. Πότε ξεκίνησε να διαμορφώνεται η σημερινή μορφή της Ελλάδας;**

Πριν 2 εκατομμύρια χρόνια ενώ οι γεωλογικές διεργασίες συνεχίζονται ακόμη.

- 5. Ποια περίοδος ονομάζεται Αλπική Ορογένεση;**

Είναι η γεωλογική περίοδος κατά την οποία σχηματίστηκαν οι μεγάλες οροσειρές και τα βουνά της Ευρώπης και της Ελλάδας. Ξεκίνησε πριν 35 εκατομμύρια χρόνια.

6. Τι ήταν η Τηθύς θάλασσα και πως επηρέασε την γεωλογική ιστορία της Ελλάδας;

Η Τηθύς θάλασσα ήταν μια αρχαία θάλασσα που υπήρχε μεταξύ της Αφρικής και της Ευρασίας. Τότε ο χώρος της Ελλάδας ήταν ο βυθός της Τηθύος θάλασσας. Απομεινάρια της Τηθύος θάλασσας είναι η Μεσόγειος θάλασσα.

Από την αρχές του Μεσοζωικού αιώνα μέχρι το τέλος του ο βυθός της Τηθύος γέμιζε με ιζήματα (από διάβρωση-αποσάθρωση ορεινών όγκων), με όστρακα θαλάσσιων ζώων και κελύφη μικροοργανισμών. Αυτά με την Αλπική Πτύχωση και κατά την Αλπική Ορογένεση πτυχώθηκαν και ανυψώθηκαν δημιουργώντας τα βουνά γύρω από τη Μεσόγειο (Πίνδος). Η ορογένεση στην Ελλάδα ξεκίνησε ανατολικά και μετά κατευθύνθηκε προς τα δυτικά.

7. Πότε και πως σχηματίστηκε η Πίνδος; Ποια άλλα γεωλογικά γεγονόταν συνέβησαν τότε στην περιοχή.

Η Πίνδος σχηματίστηκε με την Αλπική Πτύχωση κατά την Αλπική Ορογένεση πριν από περίπου 35 εκατομμύρια χρόνια.

Ο βυθός της Τηθύος γέμιζε με ιζήματα (από διάβρωση-αποσάθρωση ορεινών όγκων), με όστρακα θαλάσσιων ζώων και κελύφη μικροοργανισμών. Αυτά πτυχώθηκαν και ανυψώθηκαν δημιουργώντας τα βουνά γύρω από τη Μεσόγειο όπως η Πίνδος.

Τα νησιά του Ιονίου αναδύθηκαν τελευταία από τα νερά.

Τότε υπήρχε και έντονη ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Ροδόπη και στο βόρειο Αιγαίο. Λόγω αυτής της έντονης δραστηριότητας σχηματίστηκαν σημαντικά κοιτάσματα βωξίτη στον Παρνασσό.

8. Τι ήταν η Αιγηίδα και πως εξελίχθηκε;

Η Αιγηίδα ήταν η ενιαία ξηρά που κάλυπτε σχεδόν τον σημερινό ελληνικό χώρο, από το Ιόνιο μέχρι τη Μικρά Ασία και τη Νότια Κρήτη. Αυτή υπήρξε πριν 20 εκατομμύρια χρόνια. Αργότερα, λόγω των γεωλογικών διεργασιών στην περιοχή, η Αιγηίδα αλλού κατακερματίστηκε και αλλού καταποντίστηκε. Έτσι η θάλασσα προχώρησε προς το εσωτερικό της και σχηματίστηκαν τεράστιες λίμνες. Τα ψηλότερα σημεία της Αιγηίδας που δεν βυθίστηκαν σχημάτισαν τα νησιωτικά συμπλέγματα του Αιγαίου. Γι' αυτό το Αιγαίο έχει γενικότερα πιο μικρά βάθη σε σχέση με το Ιόνιο.

9. Τι γνωρίζετε για την ηφαιστειακή δραστηριότητα στην Ελλάδα τότε;

Τότε, η έντονη ηφαιστειακή δραστηριότητα στον ελλαδικό χώρο που ξεκίνησε με την Αλπική Ορογένεση σταμάτησε και τα σπουδαιότερα ελληνικά ηφαίστεια όπως αυτά στην Αίγινα, στα Μέθανα, στη Μήλο, στη Θήρα, στη Νίσυρο και στην Κω σχημάτισαν ένα ηφαιστειακό τόξο (ηφαιστειακό τόξο Νότιου Αιγαίου) μήκους 200 χλμ περίπου. Λόγω αυτών των ηφαιστειών εμφανίστηκαν πολύτιμα ορυκτά, τα οποία χρησιμοποίησε ο άνθρωπος σαν πρώτη ύλη από την προϊστορία.

10. Γιατί το ελληνικό ανάγλυφο θεωρείται «έντονο» και ορεινό;

Επειδή είναι γεωλογικά νεαρό (καινούριο) και δεν έχει προλάβει να υποστεί μεγάλη διάβρωση. Έτσι πολλά ορεινά τμήματα διατηρούνται με έντονη μορφή, ενώ οι πεδιάδες είναι περιορισμένες.

11. Ποια γεωλογικά φαινόμενα συνεχίζουν ακόμη και σήμερα στην Ελλάδα;

Η σεισμική και η ηφαιστειακή δραστηριότητα συνεχίζει μέχρι και σήμερα, επηρεάζοντας τη διαμόρφωση του εδάφους.